

15. Να υπογραμμίσετε τα υποκοριστικά ουσιαστικά στις παρακάτω φράσεις και να βάλετε X στην κατάλληλη στήλη ανάλογα με τη σημασία του καθενός.

	κάτι μικρό	μειωτική σημασία	συμπάθεια
1. Μια γριούλα ζητιάνευε στη γωνία του δρόμου.	☐	☐	☐
2. Ο γιόκας του καθόταν με σταυρωμένα χέρια και τον παρακολουθούσε να ξεφορτώνει τα βαριά κιβώτια.	☐	☐	☐
3. Ο δικηγόρος σηκώθηκε ξαφνικά όρθιος και άρχισε να φωνάζει και να χειρονομεί χωρίς φανερό λόγο.	☐	☐	☐
4. Το μωράκι ήταν όμορφο σαν αγγελούδι.	☐	☐	☐
5. Έδειξε με το δαχτυλάκι του τη μανούλα του και χαμογέλασε.	☐	☐	☐

16. Να βρείτε από ποια επίθετα και με ποιες παραγωγικές καταλήξεις παράγονται τα παρακάτω ουσιαστικά:

	παραγωγική κατάληξη	παράγεται από:
θαμπάδα
σαπίλα
αντρειοσύνη
απλότητα
βαρύτητα
κουφαμάρα
ψοφίμι
αρμύρα
ζέστη
ψύχρα
εμπιστοσύνη
ευγνωμοσύνη

1. Στο κείμενο που ακολουθεί άλλες προτάσεις μπαίνουν η μία δίπλα στην άλλη χωρίς σύνδεσμο (ασύνδετο σχήμα), άλλες συνδέονται παρατακτικά και άλλες συνδέονται υποτακτικά. Να βρείτε το είδος της σύνδεσης.

Μεγάλωσα με τη γιαγιά μου στο Μάλι. Όταν ήμουν ακόμη κοριτσάκι, μια γυναίκα ήρθε στο σπίτι και ζήτησε να με πάρει στο Παρίσι, για να προσέχω τα παιδιά της. Είπε στη γιαγιά μου πως θα μ' έβαζε στο σχολείο να μάθω γαλλικά. Μα στο Παρίσι δεν πήγα ποτέ στο σχολείο. Δούλευα. Ολημερίς σκούπιζα το σπίτι, μαγειρεύα, πρόσεχα τα παιδιά, έπλενα και τάιζα το μωρό. Δούλευα από τις επτά το πρωί μέχρι τις έντεκα τη νύχτα. Η κυρά μου δεν έκανε τίποτα». Στα οκτώ της χρόνια η Σέμπα έγινε δούλα. Την έδεσαν, την κλείδωναν, τη βασάνιζαν. Το μαρτύριό της πήρε τέλος, όταν κάποιοι γείτονες το κατάλαβαν και κάλεσαν την αστυνομία. Ήταν πια είκοσι ενός χρόνων.

Η ιστορία της Σέμπα θα ήταν συγκλονιστική, αν ήταν μοναδική. Όμως υπάρχουν άλλες δύο χιλιάδες σαν αυτήν σήμερα στο Παρίσι. Σε 27 εκατομμύρια υπολογίζονται οι σύγχρονοι δούλοι σε όλον τον κόσμο.

2. Να συνδέσετε παρατακτικά ή υποτακτικά τις προτάσεις που σας δίνονται, σημειώνοντας δίπλα το είδος της σύνδεσης.

είδος σύνδεσης

1. Διάβασα πολύ δεν έγραφα καλά.
2. Λυπάμαι σε στενοχώρησα.
3. Ήταν τόσο μεγάλη η χαρά του έφυγε χοροπηδώντας.
4. Θέλεις του μιλήσω εγώ προτιμάς
του μιλήσεις ο ίδιος;
5. Έσκυψε πάνω του του ψιθύρισε κάτι στο αυτί.
6. μπες μέσα βγες έξω.
7. Υποσχέθηκε θα με βοηθήσει.
8. Τα είπα αυτά με δοκιμάσει.
9. Θέλουν δεν μπορούν λησμονήσουν.
10. Νιώθω μεγάλη συγκίνηση, πηγαίνω στο χωριό.

ΠΑΡΑΤΑΚΤΙΚΗ - ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ

3. Επιλέξτε από το πλαίσιο και συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις. Φροντίστε να χρησιμοποιήσετε έναν κατάλληλο σύνδεσμο και να κρατήσετε το είδος της σύνδεσης που σημειώνεται στη δεξιά στήλη.

1. Αγαπά τον αδελφό της	παρατακτική
2. Ποτέ δεν ήταν φίλοι μας	παρατακτική
3. Ομολόγησε	υποτακτική
4. Πόνεσα πολύ	παρατακτική
5. Τον είχε κυριεύσει ο φόβος	υποτακτική
6. Πήγαινε γρήγορα σπίτι.....	παρατακτική
7. Είμαι βέβαιος για την επιτυχία μου.....	υποτακτική

όλα έρθουν βολικά
συχνά μαλώνει μαζί του
είναι υπάτιος για το ατύχημα
δεν είπα τίποτε

θα γίνουν ποτέ τους
φέρε μου όλα τα σύνεργα
τον μαρτύρησε ο φίλος του

4. Να συνδέσετε καθεμιά από τις παρακάτω προτάσεις με δύο άλλες, τη μία φορά με σύνδεση παρατακτική και την άλλη με σύνδεση υποτακτική.

1. Πρωί πρωί συγκεντρώθηκαν τα παιδιά
2. Ήμουν ξαπλωμένος/η στο κρεβάτι μου
3. Σήμερα δεν πήγε στο σχολείο
4. Κάπου κάπου σταματούσε το πλέξιμο
5. Δε ζητά τίποτε άλλο
6. Όλη μέρα μελετούσε

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

2. Να συμπληρώσετε τα κενά με την κατάλληλη λέξη, ώστε να εισάγεται δευτερεύουσα ονοματική πρόταση.

1. Προσπαθώντας κανείς εντοπίσει τα αποτελέσματα της εξειδίκευσης, θα υιοθετούσε την άποψη αυτή γενικά σημαίνει άνοδο και βελτίωση του τρόπου ζωής.
2. Δεν μπορεί αρνηθεί κανείς ο Ελευθέριος Βενιζέλος υπήρξε κορυφαίος πολιτικός.
3. Υπάρχει κίνδυνος αρνηθούν συμφωνήσουν για κατάπαυση του πυρός.
4. Δε θυμήθηκα σου πω τον ρωπήσεις ισχύει ακόμη η υπόσχεσή του.
5. Δε θυμούμαι ήσουν και συ, όταν μας είχε υποσχεθεί θα μας βοηθήσει.
6. Μου έλεγε για τον προϊστάμενό του ήταν πολύ καλός άνθρωπος· πρόσεχε όμως τον εκνευρίζεις.
7. Δεν ξέρω σε ανάγκασε τα πεις αυτά.
8. Φοβάμαι με ξαναρωτήσει θέλω έρθω κι εγώ.
9. Δεν κατάλαβα καθόλου μου έδειξε εκείνες τις παλιές φωτογραφίες.
10. Με ρώτησε με πολύ ενδιαφέρον έγραψα καλά στις εξετάσεις.

3. Να σχηματίσετε περιόδους λόγου εξαρτώντας από κάθε ρήμα που ακολουθεί δύο προτάσεις, τη μία φορά ειδική και την άλλη βουλητική.

πειθω

α)

β)

υπολογίζω

α)

β)

λέω

α)

β)

μαθαίνω

α)

β)

υπόσχομαι

α)

β)

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

6. Να αντικαταστήσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις με ένα κατάλληλο ονοματικό σύνολο, κάνοντας όποιες αλλαγές νομίζετε ότι χρειάζονται.

1. Αποφάσισε να αφήσει ελεύθερους τους κρατούμενους.
2. Δεν ξέρω τι ακριβώς συζήτησαν.
3. Δεν έμαθα γιατί αναχώρησε εσπευσμένα για το εξωτερικό.
4. Ας έρθει όποιος θέλει.
5. Θεωρώ ότι είναι απαράδεκτη η συμπεριφορά του.
6. Είναι περίεργο πώς απέδρασε ο ληστής από τη φυλακή.
7. Δεν «ανοίγεται» στους άλλους, γιατί φοβάται μήπως τον απορρίψουν.
8. Αντιλαμβάνομαι πως η προσπάθειά σου είναι δύσκολη.
9. Ο Κ. δεν είναι άνθρωπος που λέει ψέματα.
10. Δεν είναι γνωστό ποιος θα παραλάβει το δέμα.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

7. Να μετατρέψετε σε δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις ή φράσεις, κάνοντας και όποιες αλλαγές θεωρείτε απαραίτητες.

1. **Η περιστροφή της γης** γύρω από τον ήλιο δεν αμφισβητείται πια από κανέναν επιστήμονα.
2. **Η έλλειψη εμπιστοσύνης στο πρόσωπό μου εκ μέρους του** ήταν μεγάλο σφάλμα.
3. **Δε σου ταιριάζει η άπρεπη και αδιάκριτη συμπεριφορά.**
4. Ο μεγάλος του πόθος ήταν **ένα ταξίδι** στη Γη του Πυρός.
5. Μου ζήτησε **δανεικά.**
6. Πρόσεχε **τον τρόπο συμπεριφοράς σου.**
7. Φοβάται **το θάνατο.**
8. **Δε σκέφτηκες τις συνέπειες της πράξης σου;**

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

8. Να κάνετε τις αναγκαίες τροποποιήσεις, ώστε όπου η ονοματική πρόταση είναι υποκείμενο ή αντικείμενο να γίνει επεξήγηση και το αντίστροφο. Να προσέξετε τη στίξη.

1. Επισημαίνουμε κάτι πολύ σημαντικό, ότι δηλαδή η τήρηση του συντάγματος επαφίεται στον πατριωτισμό των Ελλήνων.
2. Σου υπόσχομαι να είμαι πάντοτε προσεκτικός και επιμελής.
3. Ο πατέρας μου ένα μόνο σκοπό έχει, να με δει κάποτε μεγάλο και τρανό.
4. Φοβόμουνα μήπως φανερώσει τίποτα στο παραμιλητό του.
5. Δεν είναι καθόλου εύκολο να βρεις σήμερα εργασία.
6. Εγώ δεν αγνωώ ότι η κατάσταση στην περιοχή μας εγκυμονεί κινδύνους.
7. Αυτό μόνο να προσέχεις, μην τύχει και σε ξεγελάσουν.
8. Δε μου είπατε αν με έχετε συγχωρήσει για τα σφάλματα που έκανα.

1.

2.

3.

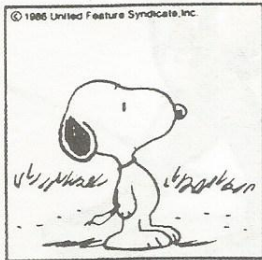
4.

5.

6.

7.

8.

9. Πως ή πώς; Τόνισέ το ή όχι, ανάλογα με το είδος της δευτερεύουσας πρότασης που εισάγει.

1. Απορούσα πως μπορούσε να τον ανέχεται.
2. Είναι παράξενο πως κατάφερε να γλιτώσει.
3. Δε μας είπατε πως περάσατε στο ταξίδι.
4. Νομίζω πως θέλει να με εξαπατήσει.
5. Ζήτησαν από τον υπουργό να υποσχεθεί πως θα γίνουν συμπληρωματικοί διορισμοί.
6. Δεν αποφάσισε πως να ενεργήσει.
7. Του εξήγησα πως ήταν δύσκολο να διαπιστώσουμε πως σκέφτηκαν οι συνεργάτες του σ' εκείνη την περίπτωση.

10. Ανάμεσα σε δύο οδηγούς, των οποίων τα αυτοκίνητα συγκρούστηκαν, γίνεται ο διάλογος που ακολουθεί. Εσύ, που ήσουν μάρτυρας στο ατύχημα, καλείσαι στο δικαστήριο, επειδή ο ένας από τους δύο οδηγούς υπέβαλε μήνυση εναντίον του άλλου για εξύβριση. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου σου ζητά να καταθέσεις με ακρίβεια ό,τι άκουσες. Να αποδώσεις γραπτά την κατάθεσή σου και να υπογραμμίσεις τις ονοματικές προτάσεις που χρησιμοποίησες.

- Ξέρεις ποιος έχει προτεραιότητα;
- Νομίζω... εγώ.
- Προτεραιότητα έχει πάντοτε αυτός που μπαίνει στην πλατεία· νύχτα πήρες το δίπλωμα;
- Σας παρακαλώ να μιλάτε καλύτερα. Να καλέσουμε την αστυνομία, να δούμε ποιος φταίει.
- Καλά ακόμα δεν κατάλαβες ποιος φταίει; Εσύ όχι μόνο δεν ξέρεις να οδηγείς, αλλά είσαι και ηλίθιος.
- Τώρα θα καλέσω την αστυνομία και, ασχέτως με το ποιος ευθύνεται για το ατύχημα, θα σας κάνω μήνυση για εξύβριση.

Blank lined area for writing the answer.

